

Digitalisering med omsorg

Hur påverkas arbetslivet och arbetsmiljön av digitalisering?

Åsa Cajander och Diane Golay
Institutionen för informationsteknologi
Uppsala universitet

**Forskargrupp
Hälsa Teknik Organisation (HTO)**

- Tillgänglighet och funktionsvariation
- Genus
- Sociologi
- Företagsekonomi
- Didaktik och pedagogik
- Kulturgeografi
- Datavetenskap
- Hållbarhet

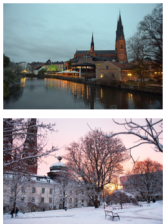
Målet med forskningen

- Hållbar utveckling
- Aktionsforskning
- Mycket aktiva på i medier och sociala medier

Uppsala universitet

- Nordens äldsta universitet
- 45 000 studenter
- 6000 anställda

En frodande forskarmiljö

- Social robotik
- IT och Etik
- Teknik och beslutsfattande
- Med fler...

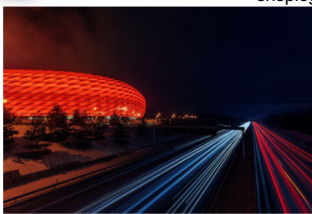
IT är fantastiskt!

Watson inom sjukvården

Självkörande bussar, bilar och snöplogar

Automatiserad handläggning

Framtiden för en stor statlig myndighet:

"Min vision av framtiden är 2 personer i ett bergtrum som övervakar datorena"

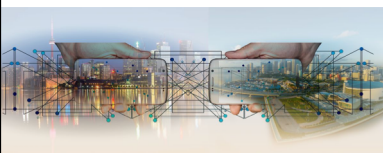

Robotar för operationer inom vården

Förändringen kommer inte att avstanna - tvärtom

- Smarta städer
- Artificiell intelligens

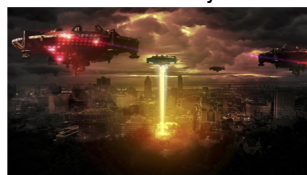
Stiftelsen för strategisk forskning

Vårtannat jobb automatiseras inom 20 år

Kassapersonal	⇒ 95.3%
Försäljare	⇒ 94.4%
Lokförare	⇒ 89.6%
Bagare, Konditorer	⇒ 87.1%
Agenter, Förmedlare	⇒ 81.7%

Framtiden är ljus!

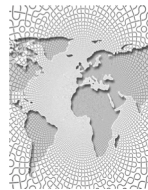
Hmmm..... Stämmer det här verkligen??

Really?

CHAOS -rapporterna

- Standish group
- Sedan 1994
- 2015 tex. 50 0000 globalt

Chaos-rapporten och stora projekt

Exempel på IT-haveri

Polisen lägger ner Pust

Rikspolischefen har på torsdagen fattat beslut om att det kritiserade Pust Siebel ska avvecklas.

Kostnad: 200 miljoner kronor

Vad kostar IT i Sverige idag?

- Enligt Ekonomistyrningsverket (2016):
 - Myndigheter: **18,8 miljarder kronor**
 - ⇒ **9 %** av verksamhetskostnad
 - Stat: **25–30 miljarder kronor**
 - IT-projekt tar genomsnittligt över **2,5 år**

IT skapar också (nya) arbetsmiljöproblem...

Statistik om IT-användning

- 1/4 personer har **problem** med sin dator **varje vecka**
- Ca. 50% har blivit **arga** på sin dator
- 70% har **svurit** över sin dator
- 30% har **angripit** sin dator **fysiskt**

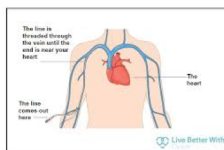
Unionens rapportserie om digitalisering och arbetslivet

- 2008: Varför blir det inte bättre?
- 2010: Ett systemfel?
- 2011: Alltid uppkopplad – Aldrig Avkopplad
- 2012: Ett steg framåt och två steg tillbaka
- 2013: Ingen ljusning i sikte
- 2014: Lyssna på oss som använder det

Några exempel ur 2017 års rapport För tjänstemän i den privata sektorn:

- 133 572 424 arbetstimmar förlorade på grund av IT-strul ⇒ 44.1 miljarder kronor
- Bara 2 av 10 får nödvändig IT-utbildning
- Bara 2 av 10 tycker att IT-systemen har införts utifrån tydliga och väl förankrade idéer
- Färre än 2 av 10 har möjlighet att påverka utformningen av nya arbetsrutiner när nya IT-system införs

Ett exempel

Dessutom: Förändringen har *inte* skett i alla yrken!

Digitalisering och fragmentering av arbetet

Vår vardag

Orsaker till fragmentering

- Uppgifter utanför kärnverksamheten
- Utökad kärnverksamhet

Digitalisering och fragmentering

Om att vara ständigt uppkopplad

Problem från ett arbetsmiljöperspektiv

- Återhämtning
- Kognitiv belastning
- Multitasking

Hur ofta tittar du på mailen?

Gå till www.menti.se och rösta

Vad beror problemen på?

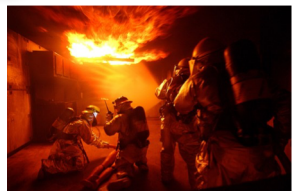
Evidens kring framgång

- Executive Sponsorship
- Emotional Maturity
- User Involvement
- Optimization
- Skilled Resources
- Standard Architecture
- Agile Process
- Modest Execution
- Project Management Expertise
- Clear Business Objectives

Vi underskattar komplexiteten

IT-projekten måste prioritera

Vem tar ansvar?

- i en organisation?
- i samhället?

Usability – who cares?

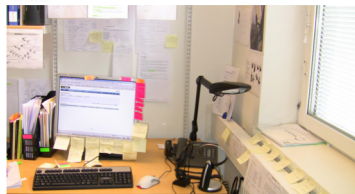
Teknikoptimism

Administrationssamhället

Det är svårt att få en bra digital arbetsmiljö

Vad kan vi göra åt saken?

Förbättra hur vi jobbar i projekten

- Nya metoder
- Nya strategier

Jobba med fokus på kompletterande kompetenser

Förbättra utbildningar för IT-utvecklare – en kulturförändring krävs!

Vad kan man göra åt fragmentering?

Sätt microgränser

- **Stäng av** notifikationer
- **Avsätt tid** för att jobba koncentrerat

Fler tips:
<https://digitalboundariesresearch.wordpress.com/>

